

ความถูกต้องตามกฎหมาย ของคำพิพากษาในสมัยนาซีเยอรมัน

สุด สุตรา

ผู้พิพากษาศาลจังหวัดชลบุรี

ในสมัยนาซีมีอำนาจได้ล้มเลิกขนบธรรมเนียมประเพณี และหลักศีลธรรมของประชาชนหลายอย่าง ศาลทหารซึ่งตัดสินคดีในสมัยนั้นอาศัยบทกฎหมายนาซี ครั้นเมื่อพรรคนาซีหมดอำนาจลงกฎหมายนาซีก็ถูกยกเลิกอ้างว่าขัดต่อหลักประชาธิปไตย ให้ย้อนกลับไปปฏิบัติตามหลักกฎหมายซึ่งมีอยู่แต่ก่อน จำเลยซึ่งตกเป็นเหยื่อของกฎหมายในสมัยนาซีเห็นว่าตนได้รับความไม่เป็นธรรมหรือพ้นคดีมาฟ้องร้องกันอีก จึงเกิดมีปัญหาความถูกต้องตามกฎหมายของคำพิพากษาในสมัยนาซีตน คงจะได้ยกขึ้นมาอ้างสัก ๒ คดี ๆ หนึ่งเป็นคำพิพากษาศาลอุทธรณ์แห่งรัฐ อีกคดีหนึ่งเป็นคำพิพากษาศาลสูงแห่งสหพันธรัฐ :

คดีแรก “ ใน ค.ศ. ๑๙๔๔ จำเลย (ภรรยา) ทาวีลีแยกจากสามี ได้รายงานต่อเจ้าหน้าที่ว่าสามีของตนซึ่งอยู่ในระหว่างลาพักทหารมาเยี่ยมบ้าน ได้กล่าวคำสยประมาทเป็นการเสียหายแก่ท่านผู้พิพากษา เมื่อสามีถูกฟ้องต่อศาลทหารแล้วจำเลยได้มาให้การยืนยันถึงความผิดของสามี ศาลทหารพิพากษาว่าสามีมีความผิดตามกฎหมายนาซีที่ห้ามมิให้บุคคลกล่าวด้วยคำใดเป็นการเสียหายต่อสวัสดิภาพของรัฐบาลไรชท์ ๓ ให้ประหารชีวิตสามีของจำเลยเสีย แต่อย่างไรก็ตามสามีถูกคุมขังอยู่ชั่วระยะหนึ่งแล้วก็ถูกส่งตัวไปแนวหน้า ครั้นเมื่อระบุนาซีได้ถูกทำลายลงแล้วสามีจึงเป็นโจทก์ฟ้องทั้งภรรยาและผู้พิพากษาซึ่งตัดสินคดีให้ตนต้องโทษประหารชีวิต เป็นจำเลยต่อศาลในข้อหาว่าทำให้เสื่อมเสียอิสรภาพ (rechtswidrige Freiheitsberaubung) ตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ค.ศ. ๑๙๗๑ มาตรา ๒๓๕ ศาลอุทธรณ์แห่งรัฐพิพากษายกฟ้องจำเลยซึ่งเป็นผู้พิพากษา แต่พิพากษาว่าจำเลยซึ่งเป็นภรรยา (ของโจทก์) มีความผิดตามฟ้อง ศาลให้เหตุผลถึงโทษ

ภรรยาว่าเธอมีอำนาจในโทษประหารชีวิต แต่เธอใช้อำนาจในโทษอื่น “กฎหมายนาซี” ซึ่งขัดต่อ “หัวใจที่ประเสริฐและความรู้สึกในความยุติธรรมของชาติชนทั้งหลาย” เพะไหมการลงโทษประหารชีวิตหรือจำคุกสามของเธอ”

คำพิพากษาคณะหนึ่งสอวารสารฮาร์วาร์ด ลอว์ รีวิว วิจารณ์ว่า (๑) เป็นการลดความอันไม่พึงปรารถนาต่อความมั่นคงของกฎหมายในเยอรมัน ประชาชนเยอรมันในการปฏิบัติตามสมัชชานิยมอาจจะคิดว่าในกาลข้างหน้า เมื่อเกิดระบอบใหม่ขึ้น ก็อาจจะประนามการกระทำตามคำสั่งข้อมบังคับของรัฐบาลสมัชชานี้ว่า “เป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย” (๒) ผลอันใดรับขึ้นเป็นเพียงการรอฟนแนวทางปฏิบัติของสาธารณเพียงส่วนน้อย (๓) ละเมิดต่อหลัก nulla poena sine lege

ซาร์ตเขียนความเห็นลงในบทความชื่อว่า “กฎหมายลายลักษณ์อักษรกับการแบ่งแยกระหว่างกฎหมายและศีลธรรม” ว่ารัฐบัญญัติในสมัชชานาซีเขียนกฎหมายโดยไม่มีปัญหาและกระบวนการพิจารณาของศาลซึ่งบังผลให้คำพิพากษาของโทษประหารชีวิตสามจำเลยนั้นก็ชอบอย่างเดียวกัน

ฟูลเลอร์ ในบทความชื่อ “กฎหมายลายลักษณ์อักษรและความศักดิ์ในกฎหมาย” ตั้งปัญหาว่ารัฐนาซีเป็นรัฐของเทวกฎหมาย (Rechtsstaat) หรือไม่ รัฐบัญญัติโดยเฉพาอย่างยิ่งในกรณีอาญาโดยบัญญัติขึ้นโดยชอบหรือไม่ และได้มีการแปลการใช้โดยศาลในสมัชชานาซีโดยถูกต้องหรือไม่

ในการวิจารณ์คำพิพากษาดังกล่าวในบทความดังกล่าวแล้ว นักกฎหมายทั้งสองมีความเห็นแตกต่างกัน ซาร์ตเห็นว่าศาลไม่มีทางเลือกนอกจากใช้กฎหมายซึ่งได้บัญญัติขึ้นโดยชอบ ถึงแม้ว่ากฎหมายนั้นจะมีความมุ่งหมายชั่วร้ายประการใดก็ตาม แต่ฟูลเลอร์ตรงกันข้ามเน้นว่าการเอาความมุ่งหมายอันชั่วร้ายไปรวมเช่นอันหนึ่งอันเดียวกับกฎหมายนั้นเท่ากับทำลายพื้นฐานของกฎหมาย หรือนัยหนึ่งทำลายความศักดิ์ในกฎหมายนั้นเสียและบทบัญญัติเช่นนั้นไม่ควรเรียกชื่อว่ากฎหมาย

คดีที่สอง “เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๒ ศาลสูงแห่งสหพันธ์รัฐเยอรมันได้ตัดสินคดีท่านองเคียวกนออกคดีหนึ่งซึ่งมีข้อเท็จจริงดังนี้: สามของจำเลยเป็นทหารอยู่ในกองทัพเยอรมันตั้งแต่ ค.ศ. ๑๙๔๐ ฝ่ายภรรยาอยู่ทางบ้านคชชู่ เมื่อคราวสามลามาเยี่ยม

บ้านสามโคกกล่าวด้วยคำเป็นการทรมานผู้นาซึ่งหลายคนให้จำเลยฟัง และภายหลังเมื่อ
 ชิตเลอร์ถูกลอยปองชีวิต คิมเมอวนท์ ๒๐ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๔๔ สามโคกได้เขียนจดหมาย
 มาถึงจำเลยว่า “ถ้าชิตเลอร์ถูกฆ่าตายเสีย เรื่องนี้ ๆ ทั้งหลายก็คงจะจบกันเสีย”
 จำเลยผู้บรรยายส่งจดหมายนี้ให้แก่หัวหน้าพรรคนาซีประจำท้องถิ่น ในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ.
 ๑๙๔๕ สามโคกแยกกลับมาเยี่ยมบ้านในเวลากลางคืนก็พบจำเลยอยู่กับทหารอีกคนหนึ่งจึงเกิด
 เป็นปากเสียงกันขึ้น แล้วจำเลยก็กล่าวโทษสามโคกต่อพรรคนาซี สามโคกถูกจับและต่อมาอีก ๒
 อาทิตย์ศาลทหารก็ได้ทำการพิจารณา ในการพิจารณาคดีศาลทหารในเดือนจำเลยว่า
 ในการให้การเป็นพยานจำเลยไม่จำต้องสาบานก็ได้ แต่จำเลยสาบานสามโคกจำเลยอาจมี
 โทษถึงประหารชีวิตซึ่งถ้าหากจำเลยไม่สาบานหลักฐานอาจไม่เพียงพอโทษ จำเลยทราญ
 คำเตือนดีแล้วยืนยันให้การโดยสาบาน ศาลทหารจึงพิพากษาลงโทษประหารชีวิตสามโคก แต่
 ถึงอย่างไรก็ตามสามโคกไม่ถูกประหารชีวิตแต่ถูกกักขังอยู่จนกระทั่งเดือนเมษายน ค.ศ. ๑๙๔๕

ค.ศ. ๑๙๕๑ ศาลเมียงวอชเบิร์กได้พิพากษายกฟ้องโจทก์ปล่อยจำเลยพ้นข้อหาไป
 โดยให้เหตุผลว่า (ก) ศาลทหารซึ่งลงโทษสามโคกนั้นได้ตั้งขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายและ
 ได้ปฏิบัติหน้าที่ภายในกรอบของกฎหมายแล้ว (ข) แม้บุคคลซึ่งได้รับการศึกษาศึกษาสูงก็อาจจะ
 กระทำผิดกฎหมายในกรณีเช่นนั้นได้ จำเลยเป็นนครรรมตาสามโคกเช่นเดียวกับประชาชน
 ทั้งหลาย จำเลยได้กระทำไปโดยปราศจากเจตนาชั่วร้าย ต้องถือว่าจำเลยเชื่อในการชอบ
 ด้วยกฎหมายของการกระทำของจำเลย เพราะสามโคกของจำเลยตามทจำเลยรับเขาได้ละเมิด
 ต่อกฎหมาย

ศาลสูงแห่งสหพันธรัฐพิพากษายกคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ไทยยกฟ้องจำเลย และ
 ย้อนสำนวนไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่ โดยกล่าวในคำพิพากษาเป็นใจความว่า

๑. ต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่ากระบวนพิจารณาของศาลทหารชอบด้วยกฎหมาย
 อุปกรณของกระบวนพิจารณางงผิดกฎหมายไปไม่ได้ ปัญหาเรื่องความชอบด้วยกฎหมาย
 ของคำพิพากษาจะต้องตอบตนเองเกี่ยวกับอุปกรณอื่นที่เกี่ยวข้องเช่น ตลาการฝั่งพิจารณา
 คดี อัยการแผนก ท้ารวจและผรองทุกข (ถ้าคำร้องทุกขเป็นความจริง) ทั้งหมดคนได้รวม
 กันกระทำให้เกิดความจริงขึ้นแก่วัตถุประสงค์ของกฎหมายอาญา

๓. เพราะฉะนั้นก่อนศาลตัดสินประหารชีวิต จำเลย (ภรรยา) จึงยื่นผู้สมัครในความผิดฐานทำให้เสื่อมเสียเกียรติภาพตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมาตรา ๒๓๕ และมาตรา ๓๔๑ และเมื่อศาลตัดสินให้ประหารชีวิตแล้ว (แต่ไม่ได้ประหาร) จำเลย (ภรรยา) จึงมีความผิดฐานพยายามฆ่าคนตายโดยไม่เจตนาตามประมวลกฎหมายอาญาเยอรมันมาตรา ๒๑๑ ประกอบกับมาตรา ๕๓

๔. จำเลย (ภรรยา) มีเจตนาชั่วร้ายเพราะตั้งใจใช้กระบวนพิจารณาที่ผิดกฎหมายของศาลทหารเป็นเครื่องมือเพื่อแยกจากสามี ศาลใต้เต็นท์จำเลย (ภรรยา) แล้วว่าถ้าให้การเป็นพยานโดยวิธีสาบานตัวก่อนศาลจะตัดสินประหารชีวิต การที่จำเลย (ภรรยา) อ้างว่าเชื่อในความยุติธรรมของการพิจารณาคดีทหารนั้นไม่เป็นข้อแก้ตัวให้พ้นผิด ข้อแก้ตัวเช่นนี้อาจใช้ได้ในเวลาปกติเมื่อศาลเป็นอิสระรับประกันเสรีภาพและเกียรติยศของปัจเจกชน

ศาลในสมัยนาซีมิได้ดำเนินการตามหลักกฎหมายอาญาโดยเคร่งครัด ซอนน์สามัญชนย่อมมองเห็นได้ชัด ในสมัยนาซีแม้จะมีกรรมเห็นวิปริตอย่างกว้างขวางก็ตาม แต่ประชาชนก็ไหวตัวและทรายอยู่แล้วว่า ฝ่ายบริหารได้เข้าแทรกแซงฝ่ายตุลาการเพื่อวัตถุประสงค์จะข่มขู่และปราบปรามความกึกก้องของฝ่ายค้าน คำพิพากษาซึ่งสมประโยชน์ของนักการเมืองผู้ใช้อำนาจข่มขู่เป็นธรรมดาจะเป็นเครื่องเพิ่มความรู้สึกชอยของประชาชน ยิ่งกว่าจะเป็นเครื่องมือออกปาก การสนับสนุนอย่างศาลสูงถือว่าเป็นสามัญสำนัก การเข้าใจผิดในข้อกฎหมายเกี่ยวกับกระบวนพิจารณาของศาลทหารจะเป็นข้อแก้ตัวได้อีกต่อเมื่อบุคคลนั้นขาดสามัญสำนักเชิงบุคคลธรรมดาอันอาจฟังจากหมายได้จะฟังม คติตามข้อเท็จจริงจำเลย (ภรรยา) แทนที่จะเบี่ยงเบนความผิดกลับเสาะหาวิธีการที่ผิดที่จะกำจัดสามีไปเสียให้พ้น เพื่อกันเองจะได้สำราญอยู่กับชายชู้ต่อไป.